

ساختار هندسی باغ ایرانی: نمونه‌ی موردی مقایسه‌ی باغ فین کاشان و باغ دولت آباد یزد

مینا طاهرخانی^{۱*}، پدram حصار^۲

۱- دانشجوی کارشناسی مهندسی فضای سبز دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین (M.taherkhani1390@gmail.com)

۲- دانشجوی دکتری معماری دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین (pedram_hessari2012@yahoo.com)

چکیده

آنچه که معمولاً به عنوان بارزترین ویژگی باغ ایرانی مورد توجه قرار می‌گیرد، هندسه‌ی حاکم بر طرح باغ ایرانی است. هندسه به عنوان اصلی ترین وجه باغ ایرانی قلمداد می‌شود. هندسه به تعبیری تبلور خطوطی است که طرح‌بندی یک باغ را تشکیل می‌دهند. وقتی صحبت از هندسه در باغ ایرانی می‌شود اولین چیزی که به ذهن می‌رسد تقسیم‌بندی باغ به چهار قسمت توسط دو نهر متقاطع در مرکز است که به این الگوی چهار قسمتی چهارباغ می‌گویند؛ اما هندسه تنها محدود به اصل چهارباغ نمی‌شود و آن را در زمینه‌های مختلف می‌توان مورد بررسی قرار داد. هدف از این مطالعه، رمزگشایی از اصول هندسه‌ی به کار رفته در طرح‌بندی باغ ایرانی و بررسی تفاوت‌های موجود در ساختار هندسی دو نمونه متفاوت می‌باشد. این مقاله درصدد دستیابی به اصول هندسه‌ی حاکم بر باغ ایرانی و مقایسه‌ی دو نمونه از باغ‌های تاریخی، باغ فین کاشان و باغ دولت آباد یزد، که دو مورد از بهترین نمونه‌های موجود باغ ایرانی هستند، می‌باشد. در این نوشتار ابتدا به بررسی جنبه‌های مختلف هندسه‌ی باغ ایرانی پرداخته می‌شود و سپس تاریخچه‌ی هر یک از باغ‌ها، ویژگی‌های مختلف، علت‌های وجودی مورد بررسی قرار می‌گیرد. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که تفاوت‌هایی از نظر ساختار هندسی بین دو باغ مذکور وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: باغ ایرانی، هندسه، چهارباغ، باغ فین کاشان، باغ دولت آباد.